

Domínguez Alberte, Xoán Carlos (coord. e introd.), *En defensa do Poleiro. A voz dos escritores galegos en Celanova reclama o uso público do mosteiro*, Noia: Editorial Toxosoutos, col. Nume, xuño 2010, 195 pp. (ISBN: 978-84-92792-40-5). ◆

Tras un prólogo institucional da Asociación de Escritores en Lingua Galega (AELG), na introdución “Palabras contra o cemento da xordeira” (pp. 9-16) Xoán Carlos Domínguez Alberte, coordinador deste volume colectivo onde colaboran máis de sesenta escritores galegos, explica a orixe desta iniciativa altruísta ao tempo que critica duramente o goberno en vigor da Xunta de Galicia pola política levada a cabo contra o patrimonio histórico e cultural galego, expoñendo a continuación os puntos esenciais nos que fundamentan a súa defensa en prol da continuidade do mosteiro de Celanova como lugar de ensino da lingua e cultura galegas e opoñéndose á súa transformación nun parador turístico. A seguir, acóllense os seguintes textos poéticos acompañados dunha breve biobibliografía de cada autor:

- Xosé María Álvarez Caccamo, “Contra depredadores”, pp. 25-26.

Poema, de Xosé María Álvarez Caccamo (Vigo, 1950), formado por trinta e cinco versos polimétricos contra a usurpación do mosteiro de Celanova.

- Francisco Álvarez “Koki”, “Tempo da memoria”, pp. 27-29.

Canto de Francisco Álvarez “Koki” (A Guarda, 1957) á memoria nacional a través de dez serventesios numerados.

- Anxo Angueira, “En Celanova os alumnos do instituto...”, pp. 31-32.

Conxunto de versos, de Anxo Angueira (Dodro, 1961), que recorda con nostalxia a modo de memoria colectiva a ledicia de tempos pasados no Instituto de Celanova.

- Ana Arias Saavedra, “¡Pode falar a muralla!”, pp. 33-36.

Poema de Ana Arias Saavedra (Guntín de Pallares, 1951) formado por vinte e unha estrofas de seis e catro versos, na súa maioría de arte menor, que enxalza a sabedoría contida na muralla de Lugo.

- Susa Blanco Montecelos, “Os oídos son de pedra”, pp. 37-38.

Poema de Susa Blanco Montecelos (Friol, 1972) formado por seis estrofas divididas en catro partes numeradas no que se critica a insensibilidade capitalista e se reivindica a conservación do patrimonio cultural.

- Lino Braxe, “A sombra”, p. 45.

Breve poema de Lino Braxe (Mugardos, 1962) composto por unha estrofa de oito versos polimétricos que denuncia os bárbaros que destrúen o patrimonio das xentes humildes.

- Ramón Caride Ogando, “Tres poemas a Ramón Cabanillas”, pp. 51-52.

Tres breves poemas, “Roseira”, “Umia” e “Zanfona”, dedicados a Ramón Cabanillas, da autoría de Ramón Caride Ogando (Cea, 1957).

- Francisco Castro, “A muller de Alzheimer”, pp. 57-58.

Dende o título do poema de Francisco Castro (Vigo, 1966) establécese unha antítese entre a muller sen memoria e a labor do poeta que emprega as súas palabras como arma para salvar a memoria das pedras do Mosteiro.

- Xabier Cordal, “Un poema nocturno”, p. 59.

Breve peza de Xabier Cordal (A Coruña, 1965) composta por catro versos polimétricos nos que se prescinde de signos de puntuación e de letras maiúsculas.

- Antón Cortizas, “Romance de Celanova”, pp. 61-64.

Romance de Antón Cortizas (Ferrol, 1954), dividido en nove series e dedicado ao alumnado do Instituto de Educación Secundaria do Poleiro. Nel cóntase a situación que

está a vivir o Mosteiro de Celanova coa intención do goberno de cambiar as aulas do instituto por un hotel de luxo.

- Marta Dacosta, “En defensa do poleiro”, pp. 69-70.

Poema de Marta Dacosta (Vigo, 1966) pertencente á obra *Cinza* onde o eu poético é a voz do Poleiro, de pedra pero non indiferente ante a inxustiza.

- Lois Diéguez, “Claustro templo”, pp. 71-72.

Dedicado “A quen defende o Poleiro”, o poema, de Lois Diéguez (Monforte de Lemos, 1944), composto por dúas estrofas polimétricas, enxalza a beleza do vello claustro e ataca os que pretenden comerciar con el.

- Xoán Carlos Domínguez Alberte, “Edificio de resistencia en Celanova”, pp. 73-74.

Dedicado “A todas as persoas que defenden o uso do instituto, que se debe chamar IES Celso Emilio Ferreiro, como foro de cultura e de formación públicas”, este poema de Xoán Carlos Domínguez Alberte (Ramirás, 1966) reivindica o uso público do Poleiro.

- Eduardo Estévez, “Pazo de Anzuxao”, pp. 79-81.

Pertencente á serie “esca e pedra” e escrito en minúsculas, o poema de Eduardo Estévez (Bos Aires, 1969) fala de maneira sensorial do proceso de elaboración do queixo.

- Alberto Lema, “Itaca”, pp. 107-108.

Estabelecendo unha analogía coa *Odisea* de Homero, este poema de Alberto Lema (Vimianzo, 1975) reflicte o sentimento dos emigrantes galegos lonxe da súa terra.

- Lourdes Maceiras, “En defensa do Poleiro (Mosteiro de Celanova- Ourense”, p. 113.

Conxunto formado por tres redondillas en defensa do uso público do Mosteiro de Celanova da autoría de Lourdes Maceiras (Barcelona, 1955).

- Verónica Martínez Delgado, “Queimar”, p. 115.

Poema de Verónica Martínez Delgado (Valdoviño, 1976) formado por quince versos de arte menor nos que se fala da destrución material.

- Oriana Méndez, “E o que permanece en nós contempla estrañamente esta viaxe”, pp. 117-118.

Viaxe cara a un mundo mitolóxico e lendario en loita pola memoria de Oriana Méndez (Vigo, 1984).

- Rosa Méndez Fonte, “Foron as mans do pobo salvadoras”, pp. 119-120.

Poema escrito pola ferrolá Rosa Méndez Fonte en versos de arte maior, dispostos en catro estrofas, onde se fala de como o pobo de Celanova salvou as pedras do Poleiro.

- Alberte Momán, “Cubro todos os baleiros”, pp. 121-122.

Conxunto de versos polimétricos, escritos en minúscula sen signos de puntuación, nos que Alberte Momán (Ferrol, 1976) alenta á loita contra a opresión.

- Ramón Nicolás (Vigo, 1966), “Sen título”, pp. 129-130.

Poema de Ramón Nicolás (Vigo, 1966) formado por dez estrofas con repetición das impares a modo de retrouso que implica ao lectorado a través da función apelativa facéndoo reflexionar sobre as cousas que se é capaz de ver por un mesmo.

- Olga Novo, “Cousas que sei”, pp. 131-132.

Viaxe cara ao interior a través deste conxunto de versos enchidos de musicalidade da autoría de Olga Novo (Vilarmao, 1975).

- David Otero Fernández, “A rogo de usar popular e se faga lei”, pp. 133-134.

Defensa do uso popular do mosteiro nun canto á liberdade e á loita pola identidade do pobo de David Otero Fernández (Santiago de Compostela, 1946).

- Olga Patiño Nogueira, “Re-construción”, pp. 135-136.

Poema subtítulo “(pés espidos)” e dedicado “Para Luis ‘Gabú’”, da autoría da coruñesa Olga Patiño Nogueira que, co recurso da personificación, se dirixe ás pedras do Mosteiro.

- Chus Pato, “O ritmo do ollo”, pp. 137-138.

Chus Pato (Ourense, 1955) fala dun futuro incerto onde a devastación provoca o sufrimento dun pobo nesta súa composición.

- Begoña Paz, “Hipócrita”, pp. 139-140.

A través da apelación ao lectorado, Begoña Paz (A Coruña, 1965) cuestiona a existencia de Deus nun mundo asolado pola dor, o medo e a fame.

- Lois Antón Pérez, “Sin bruxas nin demos”, pp. 141-142.

Canto de Lois Antón Pérez (Ramirás, 1931) ao mes de maio en Celanova que traerá a primavera da Cultura.

- Mariña Pérez Rei, “Historia muda”, pp. 143-144.

Mariña Pérez Rei (Ames, 1966) defende o uso popular do Mosteiro contra a súa privatización describindo a grandeza do claustro.

- Baldo Ramos, “Cando *Adiante* era 1988”, pp. 147-149.

Baldo Ramos (Celanova, 1971) apela aos fíos da memoria para loitar contra o esquecemento da historia en prol das raíces populares e a liberdade.

- Paco Souto, “A lingua é un animal furioso”, pp. 165-166.

Paco Souto (A Coruña, 1962) emprega a lingua como arma para loitar contra a inxustiza a través dun verso enérxico e estrutura decrecente.

- Xulio Valcárcel, “Presaxio”, pp. 171-172.

Ao longo de nove estrofas polimétricas, Xulio Valcárcel (Lugo, 1953) presaxia a devastación e a soidade provocadas polo esquecemento da memoria e da propia identidade.

- Diana Varela Puñal, “O camiño ata a casa”, pp. 173-174.

Formado por sete estrofas con distinto número de versos, o poema da autora de Corme Diana Varela Puñal reflicte a soidade da volta á casa nunha tarde chuviosa de finais de verán.

- Xosé Vázquez Pintor, “Celanova de noso”, p. 175.

Poema de Xosé Vázquez Pintor (Melide, 1946) composto por catro tercetos encadeados sobre o mosteiro de Celanova.

- Manuel Vilanova, “Récord”, pp. 183-184.

Dedicado a Xoán Ignacio Fonseca e pertencente á obra *Antonio das Mortes e a Muller de Verde*, Manuel Vilanova (Barabantes, Ourense, 1944) diríxese ao personaxe de ficción Antonio das Mortes creado por Glaucer Rocha reflexionando sobre o medo, a memoria e a morte.